

فهرمانگهی رێکخراوه نا حکومییه کان

رێنمایی گشتی

2014

رېنمايى گشتى و گرنىڭ:

پېشخوئىندىنەۋەى ھەنگاۋەكان ئەم سەرنجانە بەھىند ۋەر بگرە، پابەند نەبوون پېيانەۋە رېڭخراۋەكەت بېبەش دەكات لەۋەرگرتنى پالېشتى دارايى بۇ پروژەكەى.

1. سەرجمە ئەۋ رېڭخراۋە ئاھكومىيەكانەى كە پروژەيان ئاراستەى فەرمانگەى رېڭخراۋە ئاھكومىيەكان كىردوۋە يان پروژ پېشكەش دەكەن، لەكاتى

پەسندكردنى پروژەكانيان، گرېبەستيان بۇ ئەنجام نادىت ئەگەر سەرجمەى تۆمارەكان (سجلات) ۋەك ئەۋەى لەياساكەدا ھاتوۋە نەبىت. بۇيە لەكاتى

ئەنجامدانى گرېبەستدا رېڭخراۋ پىۋىستە بەلگەى سەلماندى ھەبوونى تۆمارەكانى لەبەردەست بىت.

2. ئەبىت رېڭخراۋەكەت بەپىي ياسايى ژمار(1)ى سالى 2011ى تايبەت بەرپىڭخراۋە ئاھكومىيەكان تۆمار كرابىت، بۇ ئەۋ رېڭخراۋەى بەياسايى ژمارە (15)ى سالى

2001 و بىريارى ژمارە (297)سالى 1999 مۆلەتى ۋەرگرتوۋە، بەلام مامەلەى بەمەبەستى خۆگونجاندىن پېشكەشى فەرمانگە نەكردوۋە، پروژەى ناچىتە ناو

پروپسەى ھەلەسەنگاندن (پسولەى تايبەت بەپىشكەشكردى مامەلەى خۆگونجاندىن سكان بكة و ھاۋپىچ بكة).

3. بۇ ئەۋ ھاۋلاتيانەى مامەلەيان بەمەبەستى تۆماركردنى رېڭخراۋ پېشكەش بەبەرپۆۋەبەرايەتى تۆمارى فەرمانگەى رېڭخراۋە ئاھكومىيەكان كىردوۋە و بەلگەنامەى

تۆماريان ۋەرنەگرتوۋە، ناتوانن پروژە پېشكەش بكەن.

4. ئەبىت رېڭخراۋەكەت لەكاتى نوسىنى پروژەكەيدا، رەچاۋى (بۋارى كاركردىن و ئامانجەكانى) بكات ۋەك ئەۋەى لەپەپرەۋى ناۋخۆكەيدا ھاتوۋە، واتە نابىت

بابەتىك ھەلېزىرېت بۇ نووسىنى پروژە، كەپچەۋانەى بۋارى كارو ئامانجەكانى رېڭخراۋەكەت بىت (بۋارى كاركردىن + ئامانجەكانى رېڭخراۋەكەت ۋەك ئەۋەى لە

پەپرەۋەكەتدا ھاتوۋە بەمۆرى رېڭخراۋەكەت تەصدىق بكات پاشان سكانى بكات و ھاۋپىچى پروژەكەى بكات و بە ئىمەيل بىنېرېت)

5. ئەگەر ئەندامانى دەستەى دامەزرىنەر و كارگىرى رېڭخراۋەكەت، ناويان لەدوۋ يان زياتر لەرېڭخراۋىكدا ھاتبوۋ، (كەمافىكى ياسايە) ... بەلام لەيەك كات و

لەيەك قۇناغى ۋەرگرتنى پروژەدا، زياتر لە پروژەيەكان پېشكەش بەفەرمانگەكرد، ئەۋا ھىچ كام لەۋ پروژانە داخل بەپرۆسەى ھەلەسەنگاندنى پروژەكان

ناكرىت، بۇيە پىۋىستە رېڭخراۋەكان خۇيان يەكلايى كىردىتەۋە (مەبەست لەم بىريارى فەرمانگە ھاندان نىە بۇ دەست لەكارگىشانەۋەى ھىچ كەسك كە لەيەك

رېڭخراۋ زياتردا ناۋى ھەيە، ئەمە بەتەنھا لەپىناۋ پاراستنى دادپەرۋەرى و رەخساندىن دەرۋەتى ۋەك يەك و يەكسانە بۇ ھەموۋان).

6. بە تەنھا رېڭخراوه كوردستانىيەكان مافى پېشكەشكىردى پىرۇژە و بەدەستەينانى پالپشتى دارايان ھەيە بۇ پىرۇژەكانيان (واتە ئەو رېڭخراوه عىراقى و بيانىانەى كە لەلايەن فەرمانگەى رېڭخراوه ناھكومييهكان تۆماركراون مافى پېشكەشكىردى پىرۇژەيان نىيە).
7. ئەو پىرۇژانەى قىبوول ناكىرن كە (بۇ بەرژەوھەندى لايەنئىكى سىياسى يان حىزبى يان ئاينى پېشكەشكراون يان جياكارى دەكات لە نىوان چىن و تويژەكانى كۆمەلگا يان سوود بە نەتەوھەيك دەگەينىت دژى نەتەوھەيكى تر لەناوچەيەكى فرەنەتەوھەيكى يان توندوتىژى و ناٹارامى دروست دەكات لە كۆمەلگادا، يان دەبىتە ھۆى پېشكەشكەرى مافەكانى مرۇف، يان پېچەوانەى بنەماكانى ديموكراسىيەت و پېشكەوتنى كۆمەلگەى كوردستانىيە، يان ناگونجىن لەگەل سىياسەت و ستراتىژى ھكومەتى ھەريمى كوردستان و ئەو سىكتەرەنەى كە ديارى كىردووه.
8. فەرمانگەى رېڭخراوه ناھكومييهكان پالپشتى دوو جۆر لە پىرۇژە دەكات: (يەكەم/ پىرۇژەى يەك رېڭخراو: واتە ئەو پىرۇژەيەى كە لەلايەن يەك رېڭخراو پېشكەش دەكرىت، ماوھى جىبەجىكىردى 3 مانگە و تائاستى 30,000,000 دىنار دەتواندىت تىچووى پىرۇژەكە بنووسرىت... دووھم/ پىرۇژەى ھاوبەش: واتە ئەو پىرۇژەيەى كە لەلايەن دوو رېڭخراو و زياتر پېشكەش دەكرىت، ماوھى جىبەجىكىردى 6 مانگە و تائاستى 60,000,000 دىنار دەتواندىت تىچووى پىرۇژەكە بنووسرىت.
9. فەرمانگەى رېڭخراوه ناھكومييهكان پابەندە بەو سىستەمە كارگىرى و دارايىيەى كە ھكومەتى ھەريمى كوردستان وەزارەتى دارايى و ئابورى پەيرەوھى لىدەكات، (فەرمانگەكەمان پىويستە رەچاوى كۆتايى سالى دارايى بكات ئەم مەبستەش بۇ مامەلەكىردن لەگەل پىرۇژەكان رېنماى تايبەتى دەركدووه).
10. جگەلە پىرۇژەى ھاوبەش كە (مەرجە دوو رېڭخراو يان زياترەن) ئەگەر بۇ پىرۇژەى يەك رېڭخراوئىش كە بۇ 3 مانگە و بە برى تىچووى 30,000,000 دىنار، بەھاوبەشى لەنىوان دوو رېڭخراو ئەنجام بدرىت، لەكاتى ھەلەسەنگاندندا ئەو پىرۇژەيە خالى زياتر وەردەگرىت.
11. پىويستە رېڭخراو پابەند بىت بەكاتى ديارىكراو بۇ پېشكەشكىردى پىرۇژەكەى، كە لەلايەن فەرمانگەى رېڭخراوه ناھكومييهكانەوھ (20/5/ تا 2014/6/5) ديارىكراوھ (تېبىنى: لەدواى بەروارى (2014/6/5) وە بەھىچ شىوھەيك پىرۇژە وەرنەگىرىت).

12. لەكاتى نوسىنى پىرۇژە ئەتواندريٲ زمانى كوردى زاراۋى سۆرانى و زاراۋى بادىنانى بەكاربەيندريٲ، بۇ ناوچەكوردستانىەكانى دەرەۋى ھەرئەمىش دەتواندريٲ زمانى ەەرەبى بەكار بەيندريٲ.
13. پىۋىستە لەگەل پىشكەشكردنى پىرۇژەكەدا، نوسراۋىكى فەرمى داۋاكارى رېڭخراۋەكە يان تۆرپەندى نىۋان رېڭخراۋەكەت و رېڭخراۋىكى تر كەبەھاۋەبەشى پىرۇژەتان پىشكەشكردوۋە، بە(سكان)گراۋى ھاۋپىچ بىكەيت كەبەپروۋنى ناۋى پىرۇژەكەى تىدا نوسرابىٲ، لەگەل ۋاژۋى دەستەى دامەزىنەرەن كە لە سى كەس كەمتر نەبىٲ و ناۋى ئەۋ كەسەى كە دەبىٲە نوينەرى رىگە پىدراۋى پىرۇژەكە.
14. پىۋىستە ئەۋ ئىمەيلەى لەرېگەيەۋە پىرۇژەى رېڭخراۋەكەت پىشكەش بەفەرمانگە دەكەيت، ئىمەيلىكى تايبەت ئىمەيلەكە Gmail بىٲ و بەناۋى رېڭخراۋەكەت (ۋاتە ئىمەيلى شەخسى و تايبەت) بەكارنەھيندريٲ، و لەگەلدا ژمارەى تەلەفوۋنى تايبەت بەرېڭخراۋەكە و كەسى رىگەپىدراۋ (بەرپۆۋەبەرى پىرۇژە) ھەبىٲ. ھەرۋەھا تەنھا يەكجار ئىمەيلەكەت لەرېگەى سىستەمەكەۋە قبول دەكرىٲ، بۆيە وردبوۋنت لەكاتى ناردنى ئىمەلەكەدا مافى ۋەرگرتنى پىرۇژەكەت ئەپارىزىٲ...
15. لەكاتى (ئەتەچكردن- ھاۋپىچكردن)ى پىۋىستەيەكانى پىرۇژە پىۋىستە رەچاۋى ئەۋە بىكرىٲ كە تەۋاۋى داۋاكرەۋەكان لەروۋى قەبارەۋە لە (20 مىڭا بايت) زىاتەر نەبىٲ، بۆيە پىۋىستە رېڭخراۋەكەت سود لەكەسىك ۋەر بىكرىٲ كە لەبۋارى بەكارھىنانى كۆمپىۋتەر و ئايتى دا شارەزا بىٲ.
16. ئەۋ پىرۇژانەى لەروۋى دارشتن و تەكنىكى نوسىنى پىرۇژەۋە ۋەك يەكبن (كۆپى پىيەست) لەلايەن لىژنەى ھەلسەنگاندنى پىرۇژەكانەۋە رەتدەكرىٲەۋە، بۆيە پىۋىستە رېڭخراۋ لەكاتى نووسىنى پىرۇژەدا سەلىقەى خۋى بەكاربەينىٲ.
17. ھەر پىرۇژەيەك جوگرافىاي جىبەجىكردنى دەرەۋى ھەرئەمى كوردستان بىٲ، (ۋاتە ۋلاتانى دەرەۋە) پالپشتى دارايى پىشكەش ناكريٲ و رەتدەكرىٲەۋە، لەھەمان كاتدا ھىنانى ميۋان و راھىنەرانى بيانى دەرەۋى ھەرئەمى كوردستان بۇ بەشدارىكردن لە پىرۇژەكاندا (ئەگەر تىچۋۋى لە ئەستۋى رېڭخراۋەكە نەبىٲ) رەت دەكرىٲەۋە.

18. ئەگەر رېڭخراۋىك كە پېشتەر لەلايەن فەرمانگەكەمانەۋە پالېشتى ماددى بۇ حېبەجىڭردنى پرۆژە پېشكەش كرايىت، بەلام تا بەروارى 2014/5/20 بەھەر ھۆكارىك راپۇرتى دارايى و چالاكى پېشكەش بەفەرمانگە نەكرىت، ئەۋا مافى پېشكەشكردىنى پرۆژەى نىە.
19. فەرمانگە بۇ ئەم سال ئەۋ پرۆژانە لە بەرچاۋ دەگرىت كە دەچنە ناۋخەلك و پەيوەندى راستەۋخۇيان لەگەل ئەبەستن، بايەخى زۆر كەمتر ئەدات بەۋ پرۆژانەى كەچالاكىەكانى بەتەنھا ۆركشۆپ و مېنى كۆنفرانس و كۆنفرانسە ئەگەر زۆر پېۋىست نەبىت (چونكە فەرمانگە برۋاى وايە ميكانىزمى گونجاۋ بۇ دروستكردىنى پەيوەندى ھەقىقى لەنيۋان رېڭخراۋەكان و كۆمەلگە كە تائىستا سەرنجى لەسەرە و كۆمەلگە كەمتر لە ئەداى رېڭخراۋەكان رازىيە، بۇ ئەۋەى رېڭخراۋەكان تىكەل بەھاۋلاتيان بېن و لە رېگەى ئەم تىكەلاۋبوۋنەۋە كارىگەريان لەسەر دابنېن و رېڭخراۋەكەيان بكەن بەبەشېك لە پېداۋىستى ھاۋلاتيان، دەبىت رەچاۋ بكرىت.
20. فەرمانگە پالېشتى زياترى ئەۋ پرۆژانە دەكات گرنگى دەدات بەراھىنانى پېشەيى و فىركارى لەچۋار چىۋەى كۆرس و خولى چىردا، بەشېۋەيەك ھاۋلاتى لەرېگەيەۋە بتوانىت فىرى پېشەيەك بىت و لەرېگەيەۋە بتوانىت لەسەر پىي خۋى بوەستىت يان دەستى بەكارىك رابگات يان بۇشايىەكى گرنگى ژيانى بۇ پر بكاتەۋە.
21. فەرمانگەى رېڭخراۋە ناھكۆمىيەكان، ديارى كردنى نرخى ماددى پېداۋىستىەكانى پرۆژە بۇ رېڭخراۋ لىدەگەرېت، بەلام مافى دەستكارى كردنى نرخەكانى ھەيە، بەپىي نرخى گونجاۋى بازار.
22. ھەر رېڭخراۋىك بەلگەنامەى تۆمار و مۆر و ژمارەى حسابى بانكى نەبىت ناتوانىت پرۆژە پېشكەش بە فەرمانگەى رېڭخراۋە ناھكۆمىيەكان بكات.
23. پېۋىستە رېڭخراۋەكەت ئاگادار بىت كە فەرمانگەكەمان سود لەسىستىمىكى ئەلكترۋنى ۋەردەگرىت كە تەنھا بۇ (ماۋەى پانزە رۆژ) كاردەكات واتە لەبەرۋارى 2014/5/20 بۇ 2014/6/5، لەداۋى ئەۋ بەروارەۋە سىستەمەكە ئۆتۆماتىكى دادەخرىت.

24. پېۋىستە بەدوردى سود لە ھىلكارى ناردنى ئىمەيل ۋەربگرىت كە لەگەل پاكىجەكە، بەشىۋەى (پى دى ئىف) دانراۋە، كە لەگەل ناردنى ئىمەيلەكە نامەى دلتىايى گەشتنى ئىمەيلەكەت بۇ دەگەرپىتەۋە.
25. ئەۋەى لە پاكىجەكەدا ھاتوۋە، پېۋىستە رېڭخراۋەكەت بەتەنھا (فۆرمى پېركراۋەى پېرۋژەكان و ئىكسل شىتى پېركراۋەى بودجە لەگەل پاشكۆى روونكراۋەى بودجە) لەگەل ئەۋ دۆكىۋمىنت و ھاۋپىچانە كە پېۋىست و داۋاكراۋن. (ۋاتە ئەۋەى بە pdf ھاتوۋە لە پاكىجەكەدا پېۋىست ناكات بىنپىریتەۋە بۇ فەرمانگە) (تېبىنى: بەھىچ شىۋەيەك فۆرمى پېرۋژە و فۆرمى بودجە نابىت بە pdf رەۋانە بكىت).
26. نابىت شتى ناپېۋىست و داۋانەكراۋ ۋھاۋپىچى پېرۋژەكەت بكەيت و بەئىمەيل بىنپىریت، چۈنكە لەيەك كاتدا كىشە بۇ قەبارەى ئىمەيلەكەت دروست دەكات و فەرمانگەش لەھەئسەنگاندنى پېرۋژەكاندا بەھىندىان ۋەرناگرىت.
27. لادان و پابەندەبوون بە ئەۋ رېنمايىانەى سەرۋە پېرۋژەى رېڭخراۋەكەت، بېبەش دەكات لە داخل كىردن بەپېرۋسەى ھەئسەنگاندنى پېرۋژەكان، بۆيە تا تەۋاۋ دلتىا نەبىت لە دەستەبەركدنى سەرچەم مەرجەكان ئىمەيلەكەت مەنپىرە.